Nukentėjusiųjų teisės pagal šalis

Zviedrija

Esate laikomas **nukentėjusiuoju**, jei dėl įvykio, kuris pagal nacionalinę teisę yra laikomas nusikalstama veika, patyrėte žalą, pvz., buvote sužeistas arba jūsų turtas buvo sugadintas arba pavogtas. Jums, kaip nukentėjusiajam, įstatymuose nustatytos tam tikros individualios teisės ikiteisminio tyrimo laikotarpiu, vykstant teismo procesui ir jam pasibaigus. Taip pat galite turėti teisę gauti įvairių formų paramą ir dėl nusikalstamos veikos patirtos žalos kompensaciją.
Švedijoje baudžiamasis procesas pradedamas nuo nusikaltimo tyrimo, vadinamo pirminiu tyrimu. Su tam tikromis išimtimis yra privaloma pradėti pirminį tyrimą, jei galima pagrįstai daryti prielaidą, kad buvo padaryta nusikalstama veika. Pirminį tyrimą atlieka policija, tačiau kartais jam vadovauja prokuroras. Užbaigus tyrimą prokuroras gali nuspręsti tęsti bylos nagrinėjimą perduodant bylą teismui arba, jei prokuroro nuomone įrodymų nepakanka, užbaigti bylos nagrinėjimą jos neperduodant teismui. Jei byla perduodama teismui, ji nagrinėjama teisme. Vykstant teismo procesui teismas ištiria visus surinktus įrodymus ir nusprendžia, ar nuteisti kaltinamąjį už nusikalstamą veiką. Teismas taip pat nurodys, ar gali būti pateikiamas apeliacinis skundas aukštesnės instancijos teismui.
Kaip nukentėjusysis procese atliekate svarbų vaidmenį ir turite įvairių teisių. Teismo procese galite dalyvauti **be konkretaus teisinio statuso** arba atlikti aktyvesnį vaidmenį oficialiai tapdami **bylos šalimi**. Galite reikalauti atlyginti žalą ir (arba) palaikyti kaltinimą. Tam tikrais atvejais galite pateikti **privatų kaltinimą** savo iniciatyva, kai prokuroras nusprendžia to nedaryti.

Norėdami surasti reikiamą informaciją, spustelėkite toliau esančias nuorodas

1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės
2 - Pranešimas apie nusikaltimą ir mano teisės tyrimo arba teisminio nagrinėjimo metu.
3 - Mano teisės pasibaigus teisminiam nagrinėjimui
4 - Kompensacija
5 - Mano teisės į paramą ir pagalbą

Paskutinis naujinimas: 03/09/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

Kokią informaciją, įvykus nusikaltimui, man suteiks valdžios institucija (pvz., policija, prokuroras), man dar nė nepranešus apie nusikaltimą?

Policija ir prokuroras privalo jus informuoti apie:
jūsų teisę gauti žalos atlyginimą iš įtariamojo arba kompensaciją iš valstybės;
aplinkybę, kad jums paprašius prokuroras paprastai turi parengti ir teisme pristatyti jūsų reikalavimą atlyginti žalą;
nuostatas dėl apribojančių nutarčių, advokato skyrimo nukentėjusiajam ir asmeninės pagalbos;
tai, kaip kreiptis dėl teisinės pagalbos ir konsultacijų;
tarpininkavimo galimybes ir sąlygas;
valdžios institucijas ir organizacijas, teikiančias paramą ir pagalbą;
reikalingus kontaktinius duomenis, kad galėtumėte gauti informacijos apie savo bylą;
tolesnį procesą ir statusą, kurį jame užimsite;
jūsų teisę gauti vertimo žodžiu ir raštu paslaugas;
jūsų teisę gauti išlaidų atlyginimą;
aplinkybę, kad ikiteisminis tyrimas nebuvo pradėtas arba buvo nutrauktas;
tai, kam reikia adresuoti bet kokius skundus dėl jūsų bylos nagrinėjimo;
ar buvo pradėtas teismo procesas;
ar suimtas arba sulaikytas asmuo pasislėpė.
Atkreipkite dėmesį, kad pirmiau nurodyta informacija bus pateikta po pranešimo policijai. Žinoma, prieš pateikdamas pranešimą policijai, galite naudotis informacija, esančia, pavyzdžiui, Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms institucijos (šved. *Brottsoffermyndigheten*) interneto svetainėje.

Negyvenu ES šalyje, kurioje įvykdytas nusikaltimas (ES ir ne ES piliečiai). Kaip saugomos mano teisės?

Jei esate užsienio valstybės pilietis ir esate Švedijoje padaryto nusikaltimo auka, turite teisę gauti tokią pačią informaciją, kaip ir Švedijos piliečiai (žr. pirmiau). Taip pat turite teisę gauti vertimo žodžiu ar raštu paslaugas, jei nekalbate švedų kalba.
Jei esate kitoje valstybėje padaryto nusikaltimo auka, apie jūsų teises jus turi informuoti tos valstybės valdžios institucijos. Čia rasite daugiau informacijos apie teises kitose ES valstybėse narėse.

Kokią informaciją gausiu, jei pranešiu apie nusikaltimą?

Policija ir prokuroras privalo jus informuoti apie:
jūsų teisę gauti žalos atlyginimą iš įtariamojo arba kompensaciją iš valstybės;
aplinkybę, kad jums paprašius prokuroras paprastai turi parengti ir teisme pristatyti jūsų reikalavimą atlyginti žalą;
nuostatas dėl apribojančių nutarčių, advokato skyrimo nukentėjusiajai šaliai ir asmeninės pagalbos;
tai, kaip kreiptis dėl teisinės pagalbos ir konsultacijų;
tarpininkavimo galimybes ir sąlygas;
valdžios institucijas ir organizacijas, teikiančias paramą ir pagalbą;
reikalingus kontaktinius duomenis, kad galėtumėte gauti informacijos apie savo bylą;
tolesnį procesą ir statusą, kurį jame užimsite;
jūsų teisę gauti vertimo žodžiu ir raštu paslaugas;

jūsų teisę gauti išlaidų atlyginimą;
aplinkybę, kad ikiteisminis tyrimas nebuvo pradėtas arba buvo nutrauktas;
tai, kam adresuoti bet kokius skundus dėl jūsų bylos nagrinėjimo;
ar buvo pradėtas teismo procesas;
ar suimtas arba sulaikytas asmuo pasislėpė.

Ar turiu teisę gauti nemokamas vertimo žodžiu ar raštu paslaugas (kai kreipiuosi į policiją ar kitas institucijas, arba tyrimo ar teisminio nagrinėjimo metu)?

Taip pat turite teisę gauti vertimo žodžiu ir raštu paslaugas, jei nekalbate švedų kalba.

Kaip valdžios institucija užtikrina, kad suprasčiau ir būčiau suprastas (jei esu vaikas; jei turiu negalią)

Jei turite negalią, dėl kurios esate kurčias, turite klausos arba kalbos sutrikimų, galite naudotis vertėjo žodžiu paslaugomis.
Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms institucija (šved. *Brottsoffermyndigheten*) parengė specialiai vaikams skirtą informacinę medžiagą. Išsamią informaciją apie savo teises įvykus nusikaltimui rasite adresu https://www.jagvillveta.se/.
Policija taip pat teikia specialiai vaikams skirtą informaciją: https://polisen.se/Utsatt-for-brott/Olika-typer-av-brott/Barn-och-ungdomar/

Paramos aukoms tarnybos

Kas teikia paramą aukoms?

Kaip nusikaltimo auka galite gauti paramą iš daugybės ne pelno asociacijų ir organizacijų. Pagal teisės aktus jūsų savivaldybės socialinės tarnybos taip pat turi užtikrinti, kad nusikaltimų aukos ir jų šeimos nariai gautų paramą ir pagalbą.

Ar policija mane automatiškai nukreips į paramos aukoms tarnybą?

Kai pranešite apie nusikaltimą, policija jus informuos apie valdžios institucijas ir organizacijas, teikiančias paramą ir pagalbą. Jei sutiksite, tam tikrais atvejais policija taip pat perduos jūsų kontaktinius duomenis, pvz., paramos aukoms pagalbos linijai, kurios darbuotojai su jumis susisieks. Į paramą teikiančią organizaciją taip pat galite kreiptis pats.

Kaip saugomas mano privatumas?

Jei dėl paramos kreipsitės į socialines tarnybas, jūsų byla bus konfidenciali. Asmenys, laisvalaikiu dirbantys savanorių organizacijose, teikiančiose paramą nusikaltimų aukoms, yra prisaikdinti konfidencialumo priesaika. Į tokią organizaciją taip pat galite kreiptis anonimiškai.

Ar tam, kad man būtų suteikta aukoms skiriama parama, prieš tai turiu pranešti apie nusikaltimą?

Ne, tai neprivaloma.

Asmens apsauga, jei man kyla pavojus

Kokio pobūdžio apsaugos priemonių yra?

Yra įvairaus pobūdžio apsaugos priemonių, taikomų nusikaltimo aukoms.

Apribojanti nutartis

Apribojanti nutartis (šved. *kontaktförbud*) yra skirta tam, kad būtų galima išvengti situacijų, dėl kurių aukoms gali kilti pavojus. Apribojančios nutartys atsirado ir daugiausia naudojamos siekiant apsaugoti moteris nuo buvusio sutuoktinio ar partnerio grasinimų ir persekiojimo, tačiau jos taip pat gali būti priimtos siekiant apsaugoti vaikus ir kitus pažeidžiamus asmenis. Apribojanti nutartis reiškia, kad jums grasinančiam ar jus persekiojančiam asmeniui draudžiama pas jus lankytis ar kitu būdu (pvz., laišku, žinute, telefonu ar per draugus) bandyti su jumis susisiekti. Jos apimtis taip pat gali būti išplėsta nustatant draudimą nesiartinti prie jūsų namų, darbo vietos ar kitų vietų, kuriose dažnai lankotės.
Apribojančia nutartimi taip pat gali būti apsaugotas asmuo, gyvenantis kartu su asmeniu, kuriam grasinama. Kad būtų galima priimti tokią nutartį siekiant uždrausti grasinančiam asmeniui gyventi bendruose namuose, turi būti didelis nusikaltimo partnerio gyvybei, sveikatai, laisvei ar saugumui pavojus.
Sprendimus dėl apribojančių nutarčių priima prokuroras. Jei prokuroras tokios nutarties nepriima, galite prašyti, kad klausimą spręstų apylinkės teismas (šved. *tingsrätt*). Asmeniui, kuris pažeidžia tokią nutartį, gali būti paskirta bauda arba laisvės atėmimo bausmė iki vienų metų.

Apsaugotas būstas

Moterims ir jų vaikams, patyrusiems smurtą šeimoje, gali reikėti kuriam laikui išsikelti iš savo namų. Apsaugotu būstu gali aprūpinti savivaldybės ir moterų prieglaudos. Norėdami gauti daugiau informacijos, kreipkitės į savo savivaldybės socialines tarnybas ar vietos moterų centrą.

Asmens duomenų apsauga

Jei dėl grasinimų ar kitų formų persekiojimo jums reikia nuslėpti savo adresą, galite prašyti, kad gyventojų registre būtų įvestas kodas, pagal kurį galima atlikti specialų slaptumo patikrinimą (šved. *sekretessmarkering*). Šis kodas taip pat bus įvestas kituose viešuosiuose registruose, pavyzdžiui, transporto priemonių ir vairuotojo pažymėjimų registre. Įslaptinimas paprastai peržiūrimas kiekvienais metais.
Kitas būdas apsaugoti asmens duomenis – asmuo, kuriam grasinama ir kuris persikėlė gyventi į kitą vietą ar ketina tai padaryti, gyventojų registre gali likti registruotas savo senuoju adresu (šved. *kvarskrivning*). Galite likti registruotas savo senuoju adresu iki 3 metų nuo tada, kai persikėlėte.
Prašymus apsaugoti asmens duomenis taikant slaptumo kodus ir naudojant senuosius adresus reikia pateikti vietos, kurioje esate registruoti, mokesčių tarnybai. Kai bendraujate su valdžios institucijų pareigūnais, svarbu nurodyti, kad jūsų asmens duomenys yra apsaugoti. Taip pat turite būti itin atsargus bendraudamas su organizacijomis, bendrovėmis ir kt.

Vardo ir pavardės pakeitimas

Kitas būdas sustiprinti apsaugą gali būti vardo ir pavardės pakeitimas. Savo pavardę galite pasikeisti į vieno iš tėvų pavardę apie tai pranešęs Švedijos mokesčių agentūrai (šved. *Skatteverket*). Jei pavardę norite pasikeisti į bet kokią kitą pavardę, reikalingas Švedijos patentų biuro (šved. *Patent- och registreringsverket*) leidimas.

Apsaugos paketas

Kai kuriems žmonėms gali grėsti itin rimtas pavojus, todėl gali prireikti naudotis „apsaugos paketu“. Šiame pakete yra mobilusis telefonas ir pavojaus signalo sistema, jį galima pasiskolinti iš vietos policijos įstaigos, su sąlyga, kad bus atliktas specialus vertinimas.

Netikri asmens duomenys

Kai yra sunkaus nusikaltimo jūsų gyvybei, sveikatai ar laisvei pavojus, arba manoma, kad kitų apsaugos priemonių suteikiama apsauga yra nepakankama, jums gali būti leista naudoti netikrus (t. y. išgalvotus) asmens duomenis. Prašymą leisti naudoti netikrus asmens duomenis reikia pateikti policijai.

Liudytojų apsaugos programa

Ypatingais atvejais, kai kitos priemonės yra neveiksmingos, asmenys, kuriems kyla pavojus, tačiau kurie gali turėti įtakos teisme nagrinėjamos bylos baigčiai, gali dalyvauti specialioje liudytojų apsaugos programoje, kurią vykdo policija.

Kas gali man suteikti apsaugą?

Priklausomai nuo apsaugos priemonės tipo, sprendimus dėl jos gali priimti įvairios organizacijos. Žr. pirmesnį skyrių.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę nusikaltimo vykdytojo žalos grėsmę?

Siekiant nustatyti, ar policijos atliekamų tyrimų ir teisminio nagrinėjimo metu jums reikalingos specialios apsaugos priemonės, policija turėtų kuo greičiau atlikti individualų saugumo vertinimą. Jo metu bus atsižvelgiama į nusikaltimo sunkumą ir jūsų asmeninę situaciją. Jei nesate sulaukęs 18 metų, visada bus laikoma, kad jums reikalinga speciali apsauga.
Socialinės tarnybos taip pat dažnai naudoja specialius vertinimo metodus, kad patikrintų, ar jums kyla pavojus pakartotinai patirti nusikaltimo vykdytojo, su kuriuo gyvenate, smurtą.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę baudžiamosios teisenos sistemos (tyrimo arba teisminio nagrinėjimo metu) žalos grėsmę?

Siekiant nustatyti, ar policijos atliekamų tyrimų ir teisminio nagrinėjimo metu jums reikalingos specialios apsaugos priemonės, policija turėtų kuo greičiau atlikti individualų saugumo vertinimą. Jo metu bus atsižvelgiama į nusikaltimo sunkumą ir jūsų asmeninę situaciją. Jei nesate sulaukęs 18 metų, visada bus laikoma, kad jums reikalinga speciali apsauga.

Kokia apsauga numatyta ypač pažeidžiamoms aukoms?

Sunkių nusikaltimų atveju plačiausio masto apsaugos priemonės yra netikri asmens duomenys ir liudytojų apsaugos programa (žr. pirmiau).

Esu nepilnametis. Ar turiu specialių teisių?

Socialinės tarnybos privalo užtikrinti, kad vaikas, kuris tapo nusikaltimo auka, ir jo giminaičiai gautų reikiamą pagalbą ir paramą. Socialinės tarnybos taip pat turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad vaikas, kuris buvo smurto ar kitos prievartos prieš giminaitį liudininkas, taip pat yra nusikaltimo auka, ir turėtų užtikrinti, kad vaikas gautų reikiamą pagalbą ir paramą.

Mano šeimos narys mirė įvykdžius nusikaltimą. Kokios mano teisės?

Socialinės tarnybos taip pat yra įpareigotos teikti paramą giminaičiams, kai jų šeimos narys tapo nusikaltimo auka. Taip pat yra ne pelno organizacijų, teikiančių paramą giminaičiams, kurių šeimos narys mirė dėl nusikaltimo.

Mano šeimos narys buvo nusikaltimo auka. Kokios mano teisės?

Socialinės tarnybos taip pat yra įpareigotos teikti paramą giminaičiams, kai jų šeimos narys tapo nusikaltimo auka. Dauguma pirmiau aprašytų apsaugos priemonių taip pat gali būti taikomos jums, jei nusikaltimo auka yra jūsų giminaitis. Daug ne pelno organizacijų taip pat teikia paramą giminaičiams.

Ar galiu pasinaudoti tarpininkavimo paslaugomis? Kokios taikomos sąlygos? Ar būsiu saugus vykstant tarpininkavimo procesui?

Tarpininkavimo procedūros metu auka ir nusikaltimo vykdytojas susitinka aptarti, kas įvyko, dalyvaujant nešališkam tarpininkui. Jei nusikaltimo vykdytojas nėra sulaukęs 21 metų, savivaldybė privalo pasiūlyti tarpininkavimo procedūrą.
Sąlyga vykdyti tarpininkavimo procedūrą yra ta, kad nusikaltimo vykdytojas turi prisipažinti padaręs nusikaltimą. Abi šalys taip pat turi norėti dalyvauti. Tarpininkavimo procedūros metu gali būti sudarytas susitarimas, pvz., dėl to, kaip šalys turėtų elgtis ateityje susitikę vienas su kitu. Dėl to auka gali jaustis šiek tiek ramiau.
Taip pat galima sudaryti susitarimus dėl finansinės kompensacijos už patirtą žalą, tačiau dėl to gali kilti problemų, ypač tais atvejais, kai yra keletas nusikaltimo vykdytojų, reikalaujama didelių sumų arba buvo padaryta sužalojimų. Jei turite klausimų dėl tokių susitarimų, kreipkitės į Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms instituciją (šved. *Brottsoffermyndigheten*). Jei sudarysite susitarimą dėl finansinės kompensacijos, galite netekti teisės gauti kompensaciją nusikaltimo aukai.
Paskirtas tarpininkas (kuris turi būti kompetentingas, sąžiningas ir nešališkas) yra įpareigotas užtikrinti, kad tarpininkavimo procedūros metu būtų užtikrintas jūsų saugumas.

Kur galiu rasti teisės aktą, kuriame būtų išdėstytos mano teisės?

Svarbių įstatymų ir taisyklių sąrašą galite rasti Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms institucijos (šved. *Brottsoffermyndigheten*) interneto svetainėje.

Paskutinis naujinimas: 03/09/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

2 - Pranešimas apie nusikaltimą ir mano teisės tyrimo arba teisminio nagrinėjimo metu.

Kaip galiu pranešti apie nusikaltimą?

Apie nusikaltimą policijai galite pranešti paskambinęs telefonu 114 14 (+46 77 114 14 00 skambinant ne iš Švedijos) arba atvykęs į policijos nuovadą. Apiplėšimo, sukčiavimo naudojant mokėjimo korteles, vagystės ar praradimo (tačiau ne paso ar nacionalinės tapatybės kortelės) atveju apie nusikaltimą taip pat galite pranešti internetu. Jei jūsų tapatybė apsaugota, apie nusikaltimą neturėtumėte pranešti internetu. Nelaimės atveju arba vykstant nusikaltimui skambinkite „SOS Alarm“ numeriu 112. El. pranešimo nuoroda

Kaip galiu sužinoti, kas vyksta byloje?

Kai pateiksite pranešimą policijai, jūsų bylai bus priskirtas numeris, o jums bus pateikti reikalingi kontaktiniai duomenys, kad galėtumėte gauti informacijos apie savo bylą. Be to, kas vyksta jūsų byloje, galite teirautis policijos pareigūnų, susisiekdamas su jais telefonu, kreipdamasis el. paštu į vietos policijos nuovadą arba apsilankęs artimiausioje policijos nuovadoje. Jei norite kalbėtis su policijos pareigūnu, kuris yra atsakingas už jūsų bylą, galite skambinti nacionaliniu policijos telefono numeriu 114 14. Operatorius jus sujungs su pareigūnu, atsakingu už jūsų bylą.

Ar turiu teisę gauti teisinę pagalbą (tyrimo arba teisminio nagrinėjimo metu)? Kokiomis sąlygomis?

Kai kurių rūšių nusikaltimų atvejais aukos turi teisę būti atstovaujamos atskiro teisinio atstovo, vadinamo „nukentėjusiojo atstovu“ (šved. *målsägandebiträde*). Tai visų pirma taikoma seksualinių nusikaltimų ir smurto šeimoje atveju, tačiau taikoma ir kitų nusikaltimų atveju, kai yra specialių poreikių. Atstovas gali būti paskirtas iš karto pradėjus (ikiteisminį) tyrimą, o pagalba jums bus teikiama nemokamai. Jei manote, kad jums reikalingas teisinis atstovas, apie tai turėtumėte kuo greičiau pranešti prokurorui (šved. *åklagare*) arba policijos pareigūnui, atsakingam už ikiteisminį tyrimą. Prašymą paskirti atstovą taip pat galite pateikti tiesiogiai apylinkės teismui (šved. *tingsrätt*). Apylinkės teismas nuspręs, ar turite teisę būti atstovaujamas, ir paskirs atstovą. Galite pasiūlyti norimą asmenį. Atstovo, kuris paprastai bus advokatas, užduotis yra apsaugoti jūsų interesus ir teikti paramą bei pagalbą ikiteisminio tyrimo ir teisminio nagrinėjimo metu. Atstovas yra įpareigotas saugoti paslaptį ir gali padėti pasisakyti dėl bylos ir pateikti reikalavimą dėl žalos atlyginimo. „Nukentėjusiojo atstovas“ savo funkcijas atlieka iki teisminio nagrinėjimo pabaigos ir neteikia pagalbos siekiant išieškoti žalą ar gauti kitą kompensaciją.
Jei globėjas (paprastai vienas iš tėvų) įtariamas nusikaltimu prieš savo vaiką, vaikui gali būti paskirtas specialusis atstovas. Tai taikoma ir tuo atveju, kai nusikaltimo padarymu įtariamas asmuo palaiko artimus ryšius su globėju. Atstovas ikiteisminio tyrimo ir teisminio nagrinėjimo metu gins vaiko teises. Specialiuoju atstovu gali būti paskirtas advokatas, advokatų kontoroje dirbantis advokato padėjėjas arba kitas asmuo. Šiam asmeniui taip pat keliami žinių, patirties ir asmeninių savybių reikalavimai, kad savo užduotį jis atliktų itin gerai.
Teisinė apsauga įtraukiama į namų ūkio draudimo sutartis. Pavyzdžiui, tai reiškia, kad draudimas gali kompensuoti bylinėjimosi išlaidas, jei jūsų reikalavimas atlyginti žalą baudžiamojo teisminio nagrinėjimo metu neišsprendžiamas. Paprastai draudimo sutartyje bus numatyta sąlyga, pagal kurią jūs turėsite sumokėti tam tikrą išlaidų dalį (perviršį). Norėdami gauti daugiau informacijos, kreipkitės į savo draudimo bendrovę.

Pagal Švedijos teisinės pagalbos įstatymą (šved. *Rättshjälpslagen*) teisinę konsultaciją galite gauti bet kokio pobūdžio byloje. Pavyzdžiui, konsultacija gali būti susijusi su reikalavimu atlyginti žalą, kai negaunate prokuroro pagalbos, arba derybomis su draudimo bendrove. Galite kreiptis į advokatų kontorą, kuri teikia teisines konsultacijas pagal Teisinės pagalbos įstatymą. Už nustatyto dydžio mokestį galite iki dviejų valandų konsultuotis su advokatu. Mokestis yra apie 1 600 SEK už valandą. Priklausomai nuo jūsų finansinės padėties mokestis gali būti mažesnis.
Jei neturite jokio teisinės apsaugos draudimo ir jūsų atvejo negalima išnagrinėti suteikus teisinę konsultaciją, įvertinus jūsų poreikius galite gauti teisinę pagalbą. Tokiu atveju valstybė padengs dalį jūsų teisinio atstovavimo išlaidų. Taip pat jums gali būti padedama padengti kelionės, nakvynės, įrodymų pateikimo ir kitas išlaidas. Advokatas, teismas arba Nacionalinė teisinės pagalbos institucija (šved. *Rättshjälpsmyndigheten*) gali jums patarti, kaip kreiptis dėl teisinės pagalbos.

Ar galiu prašyti kompensuoti išlaidas (patirtas dėl dalyvavimo tyrime ir (arba) teisminio nagrinėjimo procese)? Kokiomis sąlygomis?

Jei esate šaukiamas į policiją arba pas prokurorą, turite teisę, kad jums būtų atlygintos išlaidos, kurias patyrėte vykdamas į apklausą. Tai gali būti kelionės ir nakvynės išlaidos, kompensacija už negautas pajamas ar kitus finansinius nuostolius. Tačiau kompensacija už negautas pajamas yra apribota iki tam tikros sumos. Norėdamas prašyti atlyginti tokios rūšies išlaidas, kreipkitės į policiją.
Jei esate šaukiamas į policiją arba pas prokurorą, turite teisę, kad jums būtų atlygintos išlaidos, kurias patyrėte vykdamas į apklausą. Kai būsite apklaustas, teismo posėdžio pirmininkas gali paklausti, ar turite kokių nors reikalavimų dėl kompensacijos. Tačiau paprastai klausimai dėl išlaidų atlyginimo sprendžiami teismo priimamajame po teisminio nagrinėjimo. Tada galite prašyti kompensacijos bei išsiaiškinti, kokią pinigų sumą gausite. Pinigai bus sumokėti pačiame teismo priimamajame. Didelių išlaidų mokėjimas gali būti atidėtas; norėdamas gauti daugiau informacijos, kreipkitės į teismą.

Ar galiu pateikti skundą, jei mano byla bus nutraukta jos neperdavus teismui?

Jei byla buvo nutraukta, o toks sprendimas jūsų netenkina, galite prašyti, kad bylą ištirtų prokuroras. Kreipkitės į policiją, kuri jūsų prašymu klausimą perduos prokurorui. Jei nesutinkate su prokuroro priimtu sprendimu, galite kreiptis į arčiausiai esantį aukštesnio laipsnio prokurorą dėl pakartotinio bylos nagrinėjimo (šved. *överprövning*).

Ar galiu dalyvauti teisminio nagrinėjimo procese?

Taip, paprastai turėsite dalyvauti teisminio nagrinėjimo procese, nes jūsų parodymai yra svarbūs, kad teismas galėtų išspręsti bylą.

Koks yra mano oficialus statusas teisingumo sistemoje? Pavyzdžiui, ar esu auka, liudytojas, civilinis ieškovas ar privatus kaltintojas, ar galiu pasirinkti jais būti?

Pagal Švedijos teisės aktus ikiteisminio tyrimo ir teisminio nagrinėjimo metu esate laikomas nukentėjusiuoju (šved. *målsägande*). Kol prokuroras neinicijuoja proceso, negalite būti bylos šalis. Galite būti bylos šalis:
kai prokuroras inicijuoja procesą;
jei reikalaujate atlyginti žalą ir (arba)
jei padedate vykdyti baudžiamąjį persekiojimą.
Padėti vykdyti baudžiamąjį persekiojimą galite bet kada teisminio nagrinėjimo metu; tada jūsų procesinis statusas bus beveik toks pats, kaip prokuroro, ir, pavyzdžiui, galėsite teismui pateikti savo įrodymus. Tačiau jums nereikia įrodyti jokių aplinkybių, susijusių su nusikaltimu.
Galite savo iniciatyva pareikšti atskirus kaltinimus arba pareikšti konkretų kaltinimą, jei prokuroras panaikino arba atsiėmė kaltinimą. Tada turėsite teismui įrodyti, kad buvo padarytas nusikaltimas.

Kokios yra mano su šiuo statusu susijusios teisės ir pareigos?

Jei nesate bylos šalis, jums bus pranešta apie teisminio nagrinėjimo datą ir laiką. Tačiau jums bus pranešta tik tuo atveju, jei to prašėte ikiteisminio tyrimo metu. Jei esate bylos šalis, turite teisę dalyvauti teisminiame nagrinėjime, net jei procesas yra neviešas.
Galite būti šaukiamas į teismą, jei prokuroras prašo jus apklausti arba jei pateikėte reikalavimą atlyginti žalą. Gausite šaukimą, kuriame bus nurodyta data ir laikas, kada turite atvykti, ir pateikta išsami informacija apie pateisinamas neatvykimo į teismą priežastis. Jei sergate arba turite kitų pateisinamų priežasčių neatvykti, turite informuoti teismą kuo skubiau iki proceso pradžios. Tada teismas jus informuos, ar jūsų dalyvavimas būtinas. Jei neatvyksite be pagrįstos priežasties, rizikuojate gauti baudą.
Teisminio nagrinėjimo metu turite teisę reikalauti atlyginti žalą. Šią teisę turite tik tuo atveju, jei esate nukentėjusysis. Jus taip pat apklaus prokuroras ir kaltinamasis (arba jo advokatas). Prieš apklausiamas neturėsite prisiekti. Jei esate bylos šalis, jūs arba jūsų atstovas galite pateikti klausimus kaltinamajam, liudytojams ir ekspertams. Teisminio nagrinėjimo pabaigoje taip pat turėsite galimybę pasakyti baigiamąją kalbą.
Jei esate šaukiamas į policiją arba pas prokurorą, turite teisę, kad jums būtų atlygintos išlaidos, kurias patyrėte vykdamas į apklausą. Gali būti atlyginamos šių rūšių išlaidos: kelionės bei nakvynės išlaidos ir negautos pajamos (iki 700 SEK už dieną).

Ar teisminio nagrinėjimo metu galiu padaryti pareiškimą ar pateikti įrodymų? Kokiomis sąlygomis?

Taip, prokuroras tikriausiai norės, kad teisminio nagrinėjimo metu būtumėte apklaustas. Tačiau nukentėjusysis negali būti apklausiamas kaip liudytojas. Tai reiškia, kad kalbėsite neprisiekęs. Jei esate bylos šalis, teisminio nagrinėjimo metu turite teisę pateikti įrodymus.

Kokią informaciją gausiu teisminio nagrinėjimo metu?

Jei esate bylos šalis, turite teisę įvairiais būdais būti informuotas apie teismo procesą ir apie tai, kas įvyko jūsų byloje. Švedijoje tai vadinama *partsinsyn*. Jei esate nukentėjusysis, tačiau nesate bylos šalis, tokios pačios teisės būti informuotas apie procesą neturite.
Policijos atliekamo ikiteisminio tyrimo metu jūsų bus paklausta, ar norite būti informuotas apie byloje priimtą sprendimą. Jei teisminio nagrinėjimo metu buvote bylos šalis, teismas jums išsiųs sprendimą. Jei nebuvote bylos šalis, sprendimas jums bus išsiųstas, jei prašėte su juo susipažinti.

Ar turėsiu galimybę susipažinti su bylos medžiaga?

Jei esate bylos šalis, turite teisę įvairiais būdais būti informuotas apie teismo procesą ir apie tai, kas vyksta jūsų byloje. Švedijoje tai vadinama *partsinsyn*. Ši teisė skirta tam, kad būtų patenkintas šalies poreikis gauti informaciją, kad ji galėtų išdėstyti savo argumentus ieškinyje arba teisminio nagrinėjimo metu. Pavyzdžiui, tai gali reikšti, kad galėsite susipažinti su bylos dokumentais ar kita medžiaga savo prašymu arba teismo iniciatyva. Teismas taip pat turi „pareigą perduoti informaciją“, kuri reiškia, kad teismas savo iniciatyva turi užtikrinti, kad šaliai būtų leista susipažinti su dokumentais ar kita tyrimo medžiaga, kuriuos byloje pateikė ne pati bylos šalis. Šalis teismui taip pat gali teikti pastabas dėl medžiagos.
Jei esate nukentėjusysis, tačiau nesate bylos šalis, tokios pačios teisės būti informuotas apie procesą neturite.

Paskutinis naujinimas: 03/09/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

3 - Mano teisės pasibaigus teisminiam nagrinėjimui

Ar galiu apskųsti sprendimą?

Šalis, nesutinkanti su apylinkės teismo (šved. *tingsrätt*) sprendimu, gali jį apskųsti Apeliaciniam teismui (šved. *hovrätt*). Išsami informacija apie tai, kaip apskųsti sprendimą, pateikiama sprendime. Tam tikrais atvejais, kad Apeliacinis teismas priimtų bylą, gali būti reikalingas leidimas pateikti apeliacinį skundą.

Jei sprendimas apskundžiamas, Apeliaciniame teisme dažniausiai vyks naujas teisminis nagrinėjimas. Daugeliu atvejų nukentėjusiosios šalys ir liudytojai neprivalo dalyvauti šiame teisminiame nagrinėjime. Vietoj to atkuriami įrodymai, gauti iš apylinkės teismo. Tačiau keletu atvejų Apeliacinis teismas gali priimti sprendimą nesurengęs jokio pagrindinio posėdžio.
Apeliacinio teismo sprendimą paprastai galima apskųsti Aukščiausiajam teismui (šved. *Högsta domstolen*). Tačiau Aukščiausiasis teismas bylą nagrinės tik tuo atveju, kai yra kilęs principinis klausimas (dėl precedento), arba yra akivaizdus pagrindas pakartotinai nagrinėti bylą, pvz., apylinkės teismas arba Apeliacinis teismas padarė didelę klaidą. Todėl dažniausiai galutinės instancijos teismas yra Apeliacinis teismas.

Kokios yra mano teisės paskelbus nuosprendį?

Jei esate bylos šalis, turite teisę kuo greičiau gauti rašytinę sprendimo kopiją. Jei nesate bylos šalis, turite kreiptis į teismą, kad gautumėte išsamią informaciją apie sprendimo turinį.
Paprastai turite teisę gauti dokumentų vertimą. Jei reikia, teismas gali išversti teismui pateiktus arba jo siunčiamus dokumentus. Tačiau jums gali prireikti kreiptis į teismą ir paprašyti šios paslaugos. Vertimo raštu paslaugos jums bus nemokamos.
Šioje teismo proceso stadijoje jums visuomenės lėšomis negali atstovauti „nukentėjusiosios šalies advokatas“ (šved. *målsägandebiträde*). Advokato pareiga jums padėti pasibaigia pasibaigus procesui. Tačiau galite susirasti teisinį atstovą savo lėšomis. Jei turite teisę gauti teisinę pagalbą, valstybė gali padengti dalį jūsų teisinio atstovavimo išlaidų.
Jei šioje stadijoje jums reikalingas paramą teikiantis asmuo, galite kreiptis į vieną iš ne pelno organizacijų, veikiančių šioje srityje, pavyzdžiui, į paramos aukoms liniją ar pagalbos moterims liniją – šved. *Brottsofferjouren Sverige*, *Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige* (ROKS), *Unizon* ir pan.

Ar turiu teisę į paramą ar apsaugą pasibaigus teisminiam nagrinėjimui? Kiek laiko?

Taip, galite turėti teisę į paramą ar apsaugą pasibaigus teisminiam nagrinėjimui. Nėra nustatyta konkretaus laikotarpio, kurį galite gauti paramą ar apsaugą iš ne pelno organizacijų ar socialinių tarnybų. Yra tam tikrų terminų, taikomų apsaugotiems asmens duomenims. Daugiau informacijos apie tai rasite dalyje „Asmens apsauga, jei man kyla pavojus“ (Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės).

Kokia informacija man bus suteikta, jei nusikaltimo vykdytojui bus paskelbtas nuosprendis?

Sprendime bus nurodyta paskirta bausmė ir, pavyzdžiui, laikotarpis, kurį nuteistasis turės praleisti įkalinimo įstaigoje. Nusikaltimo asmeniui (nusikaltimai asmens gyvybei, sveikatai, laisvei ar saugumui) atveju Švedijos įkalinimo įstaigų ir probacijos tarnyba jūsų, kaip nukentėjusiosios šalies, paklaus, ar norite būti informuotas:
kurioje Švedijos įstaigoje nuteistasis paskirtas atlikti bausmę;
jei nuteistasis būtų perkeltas į kitą įstaigą ar perduotas kitai valstybei;
jei nuteistasis būtų bet kokioje vietoje už įstaigos ribų;
jei nuteistasis ar Švedijos įkalinimo įstaigų ir probacijos tarnyba kreiptųsi dėl laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės sušvelninimo;
jei nuteistasis būtų paleistas į laisvę;
jei nuteistasis pabėgtų arba būtų išlaisvintas iš įkalinimo įstaigos arba
jei nuteistasis po atostogų ar kito laiko, praleisto už įstaigos ribų, pasislėptų.
Švedijos įkalinimo įstaigų ir probacijos tarnyba neturi pateikti jokio pranešimo, jei dėl to galėtų kilti pavojus kalinio gyvybei ar sveikatai.

Ar man bus pranešta, jei nusikaltimo vykdytojas bus paleistas (įskaitant paleidimo nesuėjus terminui arba lygtinio paleidimo atvejus) arba pabėgs iš kalėjimo?

Nusikaltimo asmeniui (nusikaltimai asmens gyvybei, sveikatai, laisvei ar saugumui) atveju Švedijos įkalinimo įstaigų ir probacijos tarnyba jūsų, kaip nukentėjusiosios šalies, paklaus, ar norite būti informuotas:
jei nuteistasis būtų paleistas į laisvę;
jei nuteistasis pabėgtų arba būtų išlaisvintas iš įkalinimo įstaigos arba
jei nuteistasis po atostogų ar kito laiko, praleisto už įstaigos ribų, pasislėptų.

Ar būsiu įtrauktas priimant sprendimus dėl paleidimo arba lygtinio paleidimo? Pavyzdžiui, ar galiu padaryti pareiškimą arba paduoti skundą?

Ne, tokios teisės neturite.

Paskutinis naujinimas: 03/09/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

4 - Kompensacija

Kokia procedūra taikoma reikalavimui, kad nusikaltimo vykdytojas atlygintų žalą (pvz., teismo byla, civilinis ieškinys, civilinis ieškinys baudžiamojoje byloje)?

Galite reikalauti atlyginti žalą dėl praktiškai bet kokio sužalojimo, patirto dėl nusikaltimo. Reikalavimai atlyginti žalą paprastai nagrinėjami tuo pačiu metu, kai teismas sprendžia, ar kaltinamasis yra kaltas dėl nusikaltimo.
Auka arba nukentėjusysis atlyginti žalą turi reikalauti iš asmens, kuris padarė nusikaltimą arba sužalojimą. Šiuo tikslu prokuroras (šved. *åklagare*) parengs ir pristatys jūsų reikalavimą atlyginti žalą teisminio nagrinėjimo metu, jei to prašėte. Vienintelės išimtys – reikalavimai atlyginti žalą, dėl kurių reikia atlikti išsamų tyrimą, arba reikalavimai, kurie gali būti vertinami kaip akivaizdžiai nepagrįsti, t. y. nesusiję su nusikaltimu arba daug didesni, nei įprasta panašiomis aplinkybėmis.
Jei norite gauti kompensaciją už sužalojimą, patirtą dėl nusikaltimo, turėtumėte apie tai pranešti, kai jus apklausia policija. Taip pat turėtumėte pranešti, ar norite, kad prokuroras jums padėtų dėl reikalavimo.

Teismas nusikaltimo vykdytojui nurodė man atlyginti žalą ir (arba) sumokėti kompensaciją. Kaip užtikrinti, kad nusikaltimo vykdytojas sumokėtų?

Aplinkybė, kad teismas kaltinamajam nurodė atlyginti žalą, nereiškia, kad automatiškai gausite pinigus. Nusikaltimo vykdytojas dažnai negalės sumokėti arba savo noru to nepadarys. Vykdymo užtikrinimo institucija (šved. *Kronofogden*) padės jums gauti žalos atlyginimą.
Teismas išsiųs sprendimo kopiją Vykdymo užtikrinimo institucijai, o ši paštu su jumis susisieks ir paklaus, ar norite, kad jums padėtų gauti žalos atlyginimą. Jei to norite, turėsite užpildyti jums atsiųstą formą ir ją grąžinti Vykdymo užtikrinimo institucijai, o ši įvertins nusikaltimo vykdytojo finansinę padėtį. Jei paaiškės, kad nusikaltimo vykdytojas gali sumokėti, Vykdymo užtikrinimo institucija užtikrins, kad gautumėte žalos atlyginimą.
Vykdymo užtikrinimo institucija pagalbą teikia nemokamai (išskyrus tam tikrus išimtinius atvejus). Jei Vykdymo užtikrinimo institucija su jumis nesusisiekė, turėtumėte į ją kreiptis pats.

Jei nusikaltimo vykdytojas nemoka, ar gali valstybė man atlikti išankstinį mokėjimą? Kokiomis sąlygomis?

Ne, tokios galimybės nėra.

Ar turiu teisę į kompensaciją iš valstybės?

Jei nuteistas nusikaltimo vykdytojas negali atlyginti žalos ir nėra draudimo, padengiančio visą reikalavimą, galite turėti teisę gauti kompensaciją iš valstybės. Ši kompensacija vadinama kompensacija nusikaltimo aukai (šved. *brottsskadeersättning*), o ją administruoja Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms institucija (šved. *Brottsoffermyndigheten*).

Kad nusikaltimo auka galėtų gauti kompensaciją, kai nusikaltimo vykdytojas nežinomas, turi būti atliekami tyrimai, pavyzdžiui, ikiteisminis tyrimas, kad būtų įrodyta, jog esate nusikaltimo auka, o ne kad patyrėte nelaimingą atsitikimą. Apie nusikaltimą visada reikia pranešti policijai. Jei įtariamasis nustatytas, įprastai turi būti priimtas apkaltinamasis nuosprendis arba paskirta bausmė.
Kompensacija nusikaltimo aukoms gali būti skiriama, jei nusikaltimas buvo padarytas Švedijoje, o jūs galite turėti teisę į kompensaciją nepriklausomai nuo to, ar gyvenate Švedijoje, ar šioje šalyje esate laikinai, pvz., kaip turistas ar studentas. Jei faktiškai gyvenate Švedijoje, galite turėti teisę į kompensaciją, net jei nusikaltimas buvo įvykdytas užsienyje.
Kaip perviršio pagal draudimo sutartį atveju, iš kompensacijos nusikaltimo aukai bus išskaičiuota panaši suma.

Ar turiu teisę į kompensaciją, jei nusikaltimo vykdytojas nepripažintas kaltu?

Kad nusikaltimo auka galėtų gauti kompensaciją, kai nusikaltimo vykdytojas nežinomas, turi būti atliekami tyrimai, pavyzdžiui, ikiteisminis tyrimas, kad būtų įrodyta, jog esate nusikaltimo auka, o ne kad patyrėte nelaimingą atsitikimą. Apie nusikaltimą visada reikia pranešti policijai. Jei įtariamasis nustatytas, įprastai turi būti priimtas apkaltinamasis nuosprendis arba paskirta bausmė.

Ar turiu teisę į specialią išmoką, kol laukiu sprendimo dėl mano pateikto reikalavimo atlyginti žalą?

Ne, tokios galimybės nėra.

Paskutinis naujinimas: 03/09/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

5 - Mano teisės į paramą ir pagalbą

Esu nusikaltimo auka. Į ką turiu kreiptis dėl paramos ir pagalbos?

***Barnens Rätt i Samhället* (BRIS – Vaikų teisių gynimo visuomenėje organizacija)**

BRIS yra vaikų teisių gynimo organizacija, neturinti jokių politinių ar religinių sąsajų. Pažeidžiami vaikai ir jaunimas iki 18 metų gali nemokamai ir anonimiškai kreiptis į BRIS konsultantą el. paštu, per pokalbių programą ar telefonu. BRIS taip pat priima suaugusiųjų, kuriems reikia su kuo nors pasikalbėti apie klausimus ir problemas, susijusius su vaikais ir jaunimu, skambučius.

Kontaktiniai duomenys:

116 111, pagalbos linija vaikams ir jaunimui

077 150 50 50, pagalbos linija suaugusiesiems

info@bris.se

https://www.bris.se/

***Brottsofferjouren Sverige* („Victim Support Sweden“)**

„Victim Support Sweden“ yra ne pelno organizacija, siekianti užtikrinti kiekvienos nusikaltimo aukos teisę gauti paramą. Ją sudaro vietos paramos aukoms centrai visoje šalyje, sekretoriatas ir nemokama nacionalinė pagalbos linija. Organizacija padeda nusikaltimų aukoms, liudytojams ir giminaičiams juos išklausydama ir teikdama paramą bei duodama vertingų patarimų. Jei reikia, auka gali gauti paramą bendraujant su kitomis organizacijomis, kurios, pavyzdžiui, gali suteikti psichologinę pagalbą, apsaugotą būstą ar finansinę paramą. Aukos taip pat gali konsultuotis dėl baudžiamojo proceso. „Victim Support Sweden“ taip pat organizuoja savanorių paramą liudytojams, kai savanoriai teikia informaciją ir paramą teismo proceso metu.

Kontaktiniai duomenys:

0200 21 20 19

08 644 88 00

info@brottsofferjouren.se

http://www.brottsofferjouren.se/

***Föreningen anhöriga till sexuellt utnyttjade barn* (ATSUB – Seksualinę prievartą patyrusių vaikų giminaičių asociacija)**

ATSUB rengia individualias konsultacijas seksualinę prievartą patyrusių vaikų giminaičiams ir siūlo pagalbą bei paramą bendraujant su valdžios institucijomis. Asociacija taip pat organizuoja paramos grupes ir teikia pagalbą teisme.

Kontaktiniai duomenys:

08 644 21 12

info@atsub.se

http://atsub.se/

***Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter* (RFSL – Švedijos lesbiečių, gėjų, biseksualių ir translyčių asmenų teisių federacija), paramos aukoms linija**

RFSL yra ne pelno organizacija, skirta užtikrinti, kad LGBT asmenys turėtų tokias pačias teises, galimybes bei pareigas kaip ir kiti visuomenės nariai. RFSL turi paramos aukoms liniją, skirtą LGBT asmenims, patyrusiems įžeidinėjimų, grasinimų ir smurtą. Paslauga taip pat skirta giminaičiams, draugams ir žmonėms, kurie savo darbe susiduria su pažeidžiamais LGBT asmenimis. Organizacija rengia susitikimus dėl krizių, teikia informaciją apie teises, pagalbą bendraujant su valdžios institucijomis, paramą teismo procese ir apsaugotą būstą.

Kontaktiniai duomenys:

020 34 13 16

boj@rfsl.se

http://www.rfsl.se/verksamhet/brottsofferjour/

***Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige* (ROKS – Nacionalinė moterų ir jaunų moterų prieglaudų Švedijoje organizacija)**

ROKS koordinuoja vietos narių centrų veiklą ir teikia pagalbą bei apsaugotą būstą smurtą patyrusioms moterims, mergaitėms ir vaikams. Organizacija taip pat užsiima nuomonės formavimo veikla, skirta viešinti narių centrų patirtį ir taip mažinti vyrų smurtą prieš moteris.

Kontaktiniai duomenys:

08 442 99 30

info@roks.se

https://www.roks.se/

***Riksföreningen stödcentrum mot incest och andra sexuella övergrepp i barndomen* (RISE – Nacionalinis paramos aukoms, vaikystėje patyrusioms incestą ar kitokio pobūdžio seksualinę prievartą, centras)**

RISE yra ne pelno organizacija, kuri siūlo paramą suaugusiesiems, vaikystėje patyrusiems seksualinę prievartą. Asociacija turi pagalbos liniją, į kurią gali skambinti moterys, vyrai, vaikai, giminaičiai ir specialistai. RISE savo nariams taip pat siūlo įvairią veiklą, įskaitant pokalbius paramos grupėse.

Kontaktiniai duomenys:
08 696 00 95
stod@rise-sverige.se
https://www.roks.se/

„Terrafem“

„Terrafem“ yra ne pelno organizacija. Ji turi vienintelę visoje Švedijoje veikiančią pagalbos liniją, skirtą imigrantų kilmės moterims, tapusioms smurto aukomis. „Terrafem“ taip pat turi teisinės pagalbos liniją ir siūlo apsaugą smurtą patyrusioms moterims bei jų vaikams suteikdama apsaugotą būstą.
Kontaktiniai duomenys:
020 52 10 10
08 643 05 10
info@terrafem.org
http://www.terrafem.org/

„Unizon“

„Unizon“ atstovauja moterų prieglaudoms, jaunų moterų įgalėjimo centrams ir kitoms paramos tarnyboms, siekiančioms kurti lyčių lygybe grindžiamą visuomenę be smurto. Dalyvaujančių organizacijų veikla yra daugiausia susijusi su paramos smurtą patyrusioms moterims ir jų vaikams teikimu bei šių asmenų apsauga. Organizacijos taip pat užsiima prevencine ir rėmimo veikla su vaikais ir jaunimu, formuoja nuomonę ir skleidžia žinias.
Kontaktiniai duomenys:
08 642 64 01
info@unizon.se
http://unizon.se/

Valdžios institucijos ir kitos įstaigos

Brottsoffermyndigheten (Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms institucija)
Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms institucijos bendrasis tikslas yra remti nusikaltimų aukų teises ir rūpintis šių asmenų poreikiais ir interesais. Institucija yra nacionaliniu mastu atsakinga už keturias veiklos sritis: bylų dėl kompensacijų nusikaltimų aukoms nagrinėjimą, Nusikaltimų aukų fondo (šved. *Brottsofferfonden*) administravimą, ekspertizės centro funkcijų atlikimą ir sumokėtų kompensacijų nusikaltimų aukoms susigrąžinimą.
Kontaktiniai duomenys:
090 70 82 00
registrator@brottsoffermyndigheten.se
https://www.brottsoffermyndigheten.se/

***Domstolsverket* (Nacionalinė teismų administracija)**

Nacionalinė teismų administracija yra Vyriausybei atskaitinga valstybės institucija, veikianti kaip Švedijos teismų aptarnavimo organizacija. Nacionalinė teismų administracija yra atsakinga už bendrą koordinavimą ir bendruosius klausimus, susijusius su Švedijos teismais. Atlikdama šias funkcijas institucija taip pat teikia paslaugas teismams, nacionaliniams nuomos ginčų teismams ir Nacionalinei teisinės pagalbos institucijai (šved. *Rättshjälpsmyndigheten*).
Kontaktiniai duomenys:
036 15 53 00
domstolsverket@dom.se
https://www.domstol.se

***Kronofogden* (Švedijos vykdymo užtikrinimo institucija)**

Švedijos vykdymo užtikrinimo institucija yra valstybės institucija. Ši institucija, be kita ko, nustato skolas priimdama mokėjimo nurodymus ir padeda asmenims, kuriems nebuvo sumokėta, atgauti skolas.
Kontaktiniai duomenys:
0771 73 73 00
kronofogdemyndigheten@kronofogden.se
https://www.kronofogden.se/

***Nationellt centrum för kvinnofrid* (NCK – Nacionalinis žinių apie vyrų smurtą prieš moteris centras)**

Nacionalinis žinių apie vyrų smurtą prieš moteris centras (NCK), esantis Upsalos universitete, Vyriausybės vardu nacionaliniu lygmeniu didina informuotumą apie vyrų smurtą prieš moteris, su garbe susijusį smurtą ir smurtą tos pačios lyties asmenų santykiuose. NCK yra atsakingas už „Kvinnofridslinjen“, Švedijos nacionalinę pagalbos liniją smurto aukoms, ir už Upsalos universiteto ligoninės specializuotą ambulatorinį skyrių smurtą patyrusioms moterims.
Kontaktiniai duomenys:
020 50 50 50
018 611 27 93
info@nck.uu.se
http://www.nck.uu.se/

***Polismyndigheten* (Švedijos policija)**

Policija tiria nusikaltimus ir siekia užkirsti kelią naujiems nusikaltimams. Policija taip pat nagrinėja bylas, susijusias su netikrais asmens duomenimis.
Kontaktiniai duomenys:
114 14
112 (skubiosios pagalbos atveju)
registrator.kansli@polisen.se
https://polisen.se/

***Rättshjälpsmyndigheten* (Nacionalinė teisinės pagalbos institucija)**

Nacionalinė teisinės pagalbos institucija yra visos šalies mastu veikianti institucija, teikianti teisinę pagalbą pagal Švedijos teisinės pagalbos įstatymą. Nacionalinė teisinės pagalbos institucija taip pat yra išieškojimą vykdanti institucija tais atvejais, kai teismas nusprendžia pareikalauti grąžinti išlaidas, taip pat atlyginti gynybos išlaidas baudžiamosiose bylose.
Kontaktiniai duomenys:
060 13 46 00
rattshjalpsmyndigheten@dom.se
https://www.domstol.se/rattshjalpsmyndigheten/

***Skatteverket* (Švedijos mokesčių agentūra)**
Švedijos mokesčių agentūra yra administracinė institucija, atsakinga už mokesčių surinkimą, turto vertinimą, gyventojų registrą ir aktų registravimą. Švedijos mokesčių agentūra taip pat nagrinėja prašymus dėl asmens duomenų apsaugos (kodavimo siekiant slaptumo ir senų adresų naudojimo).
Kontaktiniai duomenys:
0771 567 567
https://www.skatteverket.se/privat.4.76a43be412206334b89800052864.html
***Sveriges Kommuner och Landsting* (SKL – Švedijos vietos ir regionų valdžios institucijų asociacija)**
SKL – organizacija, atstovaujanti visoms savivaldybių, apskričių ir regionų taryboms.
Kontaktiniai duomenys:
08 452 70 00
info@skl.se
https://skl.se/
***Åklagarmyndigheten* (Švedijos prokuratūra)**
Švedijos prokuratūra bendradarbiauja su policija tirdama nusikaltimus. Jei tyrimo metu pareiškiami kaltinimai, byla bus nagrinėjama teisme. Tada prokuroro užduotis yra įrodyti, kad kaltinamasis padarė nusikaltimą.
Kontaktiniai duomenys:
010 562 50 00
registrator@aklagare.se
https://www.aklagare.se/

Paramos aukoms karštosios linijos

***Barnens Rätt i Samhället* (BRIS – Vaikų teisių gynimo visuomenėje organizacija)**
BRIS yra vaikų teisių gynimo organizacija, neturinti jokių politinių ar religinių sąsajų. Pažeidžiami vaikai ir jaunimas iki 18 metų gali nemokamai ir anonimiškai kreiptis į BRIS konsultantą el. paštu, per pokalbių programą ar telefonu. BRIS taip pat priima suaugusiųjų, kuriems reikia su kuo nors pasikalbėti apie klausimus ir problemas, susijusius su vaikais ir jaunimu, skambučius.
Kontaktiniai duomenys:
116 111, pagalbos linija vaikams ir jaunimui
077 150 50 50, pagalbos linija suaugusiesiems
***Brottsofferjouren Sverige* („Victim Support Sweden“)**
„Victim Support Sweden“ yra ne pelno organizacija, siekianti užtikrinti kiekvienos nusikaltimo aukos teisę gauti paramą. Ją sudaro vietos paramos aukoms centrai visoje šalyje, sekretoriatas ir nemokama nacionalinė pagalbos linija. Organizacija padeda nusikaltimų aukoms, liudytojams ir giminaičiams juos išklausydama ir teikdama paramą bei duodama vertingų patarimų. Jei reikia, auka gali gauti paramą bendraujant su kitomis organizacijomis, kurios, pavyzdžiui, gali suteikti psichologinę pagalbą, apsaugotą būstą ar finansinę paramą. Aukos taip pat gali konsultuotis dėl baudžiamojo proceso. „Victim Support Sweden“ taip pat organizuoja savanorių paramą liudytojams, kai savanoriai teikia informaciją ir paramą teismo proceso metu.
„Victim Support Sweden“ turi nacionalinę pagalbos liniją, kuri teikia paramą visoms nusikaltimų aukoms, taip pat nukreipia jas į vietos paramos aukoms centrą. Nacionalinė pagalbos linija gali teikti paramą 21 skirtinga kalba.
Kontaktiniai duomenys:
0200 21 20 19
***Brottsoffermyndigheten* (Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms institucija)**
Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms institucijos bendrasis tikslas yra remti nusikaltimų aukų teises ir rūpintis šių asmenų poreikiais ir interesais. Institucija yra nacionaliniu mastu atsakinga už keturias veiklos sritis: bylų dėl kompensacijų nusikaltimų aukoms nagrinėjimą, Nusikaltimų aukų fondo (šved. *Brottsofferfonden*) administravimą, ekspertizės centro funkcijų atlikimą ir sumokėtų kompensacijų nusikaltimų aukoms susigrąžinimą.
Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms institucija turi pagalbos liniją, kuri gali atsakyti į klausimus apie finansinę kompensaciją po nusikaltimo padarymo, taip pat į klausimus apie, pavyzdžiui, nukentėjusios šalies teisę turėti advokatą, specialų atstovavimą vaikams, apribojančias teismo nutartis ir teismo procesą.
Kontaktiniai duomenys:
090 70 82 00
***Nationellt centrum för kvinnofrid* (NCK – Nacionalinis žinių apie vyrų smurtą prieš moteris centras)**
Nacionalinis žinių apie vyrų smurtą prieš moteris centras (NCK), esantis Upsalos universitete, Vyriausybės vardu nacionaliniu lygmeniu didina informuotumą apie vyrų smurtą prieš moteris, su garbe susijusį smurtą ir smurtą tos pačios lyties asmenų santykiuose. NCK yra atsakingas už „Kvinnofridslinjen“, Švedijos nacionalinę pagalbos liniją smurto aukoms, ir už Upsalos universiteto ligoninės specializuotą ambulatorinį skyrių smurtą patyrusioms moterims.
Kontaktiniai duomenys:
020 50 50 50
„Terrafem“
„Terrafem“ yra ne pelno organizacija. Ji turi vienintelę visoje Švedijoje veikiančią pagalbos liniją, skirtą imigrantų kilmės moterims, tapusioms smurto aukomis. „Terrafem“ taip pat turi teisinės pagalbos liniją ir siūlo apsaugą smurtą patyrusioms moterims bei jų vaikams suteikdama apsaugotą būstą.
Kontaktiniai duomenys:
020 52 10 10
***Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter* (RFSL – Švedijos lesbiečių, gėjų, biseksualių ir translyčių asmenų teisių federacija), paramos aukoms linija**
RFSL yra ne pelno organizacija, skirta užtikrinti, kad LGBT asmenys turėtų tokias pačias teises, galimybes bei pareigas kaip ir kiti visuomenės nariai. RFSL turi paramos aukoms liniją, skirtą LGBT asmenims, patyrusiems įžeidinėjimų, grasinimų ir smurtą. Paslauga taip pat skirta giminaičiams, draugams ir žmonėms, kurie savo darbe susiduria su pažeidžiamais LGBT asmenimis. Organizacija rengia susitikimus dėl krizių, teikia informaciją apie teises, pagalbą bendraujant su valdžios institucijomis, paramą teismo procese ir apsaugotą būstą.
Kontaktiniai duomenys:
020 34 13 16

Ar parama aukoms teikiama nemokamai?

Taip, ne pelno organizacijų teikiama parama aukoms yra nemokama. Paramos paslaugos, kurias administruoja valdžios institucijos, taip pat yra nemokamos.

Kokio pobūdžio paramą galiu gauti iš valstybinių tarnybų ar institucijų?

Brottsoffermyndigheten **(Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms institucija)**
Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms institucijos bendrasis tikslas yra remti nusikaltimų aukų teises ir rūpintis šių asmenų poreikiais ir interesais. Institucija yra nacionaliniu mastu atsakinga už keturias veiklos sritis: bylų dėl kompensacijų nusikaltimų aukoms nagrinėjimą, Nusikaltimų aukų fondo (šved. *Brottsofferfonden*) administravimą, ekspertizės centro funkcijų atlikimą ir sumokėtų kompensacijų nusikaltimų aukoms susigrąžinimą.
Kontaktiniai duomenys:
090 70 82 00
registrator@brottsoffermyndigheten.se
https://www.brottsoffermyndigheten.se/
Domstolsverket **(Nacionalinė teismų administracija)**
Nacionalinė teismų administracija yra Vyriausybei atskaitinga valstybės institucija, veikianti kaip Švedijos teismų aptarnavimo organizacija. Nacionalinė teismų administracija yra atsakinga už bendrą koordinavimą ir bendruosius klausimus, susijusius su Švedijos teismais. Atlikdama šias funkcijas institucija taip pat teikia paslaugas teismams, nacionaliniams nuomos ginčų teismams ir Nacionalinei teisinės pagalbos institucijai (šved. *Rättshjälpsmyndigheten*).
Kontaktiniai duomenys:
036 15 53 00
domstolsverket@dom.se
https://www.domstol.se
Kronofogden **(Švedijos vykdymo užtikrinimo institucija)**
Švedijos vykdymo užtikrinimo institucija yra valstybės institucija. Ši institucija, be kita ko, nustato skolas priimdama mokėjimo nurodymus ir padeda asmenims, kuriems nebuvo sumokėta, atgauti skolas.
Kontaktiniai duomenys:
0771 73 73 00
kronofogdemyndigheten@kronofogden.se
https://www.kronofogden.se/
Nationellt centrum för kvinnofrid **(NCK – Nacionalinis žinių apie vyrų smurtą prieš moteris centras)**
Nacionalinis žinių apie vyrų smurtą prieš moteris centras (NCK), esantis Upsalos universitete, Vyriausybės vardu nacionaliniu lygmeniu didina informuotumą apie vyrų smurtą prieš moteris, su garbe susijusį smurtą ir smurtą tos pačios lyties asmenų santykiuose. NCK yra atsakingas už „Kvinnofridslinjen“, Švedijos nacionalinę pagalbos liniją smurto aukoms, ir už Upsalos universiteto ligoninės specializuotą ambulatorinį skyrių smurtą patyrusioms moterims.
Kontaktiniai duomenys:
020 50 50 50
018 611 27 93
info@nck.uu.se
http://www.nck.uu.se/
Polismyndigheten **(Švedijos policija)**
Policija tiria nusikaltimus ir siekia užkirsti kelią naujiems nusikaltimams. Policija taip pat nagrinėja bylas, susijusias su netikrais asmens duomenimis.
Kontaktiniai duomenys:
114 14
112 (skubiosios pagalbos atveju)
registrator.kansli@polisen.se
https://polisen.se/
Rättshjälpsmyndigheten **(Nacionalinė teisinės pagalbos institucija)**
Nacionalinė teisinės pagalbos institucija yra visos šalies mastu veikianti institucija, teikianti teisinę pagalbą pagal Švedijos teisinės pagalbos įstatymą. Nacionalinė teisinės pagalbos institucija taip pat yra išieškojimą vykdanti institucija tais atvejais, kai teismas nusprendžia pareikalauti grąžinti išlaidas, taip pat atlyginti gynybos išlaidas baudžiamosiose bylose.
Kontaktiniai duomenys:
060 13 46 00
rattshjalpsmyndigheten@dom.se
https://www.domstol.se/rattshjalpsmyndigheten/
Skatteverket **(Švedijos mokesčių agentūra)**
Švedijos mokesčių agentūra yra administracinė institucija, atsakinga už mokesčių surinkimą, turto vertinimą, gyventojų registrą ir aktų registravimą. Švedijos mokesčių agentūra taip pat nagrinėja prašymus dėl asmens duomenų apsaugos (kodavimo siekiant slaptumo ir senų adresų naudojimo).
Kontaktiniai duomenys:
0771 567 567
https://www.skatteverket.se/
Sveriges Kommuner och Landsting **(SKL – Švedijos vietos ir regionų valdžios institucijų asociacija)**
SKL – organizacija, atstovaujanti visoms savivaldybių, apskričių ir regionų taryboms.
Kontaktiniai duomenys:
08 452 70 00
info@skl.se
https://skl.se/
Åklagarmyndigheten **(Švedijos prokuratūra)**
Švedijos prokuratūra bendradarbiauja su policija tirdama nusikaltimus. Jei tyrimo metu pareiškiami kaltinimai, byla bus nagrinėjama teisme. Tada prokuroro užduotis yra įrodyti, kad kaltinamasis padarė nusikaltimą.
Kontaktiniai duomenys:
010 562 50 00
registrator@aklagare.se
https://www.aklagare.se/

Kokio pobūdžio paramą galiu gauti iš nevyriausybinių organizacijų?

Barnens Rätt i Samhället **(BRIS – Vaikų teisių gynimo visuomenėje organizacija)**

BRIS yra vaikų teisių gynimo organizacija, neturinti jokių politinių ar religinių sąsajų. Pažeidžiami vaikai ir jaunimas iki 18 metų gali nemokamai ir anonimiškai kreiptis į BRIS konsultantą el. paštu, per pokalbių programą ar telefonu. BRIS taip pat priima suaugusiųjų, kuriems reikia su kuo nors pasikalbėti apie klausimus ir problemas, susijusius su vaikais ir jaunimu, skambučius.
Kontaktiniai duomenys:
116 111, pagalbos linija vaikams ir jaunimui
077 150 50 50, pagalbos linija suaugusiesiems
info@bris.se
https://www.bris.se/

***Brottsofferjouren Sverige* („Victim Support Sweden“)**

„Victim Support Sweden“ yra ne pelno organizacija, siekianti užtikrinti kiekvienos nusikaltimo aukos teisę gauti paramą. Ją sudaro vietos paramos aukoms centrai visoje šalyje, sekretoriatas ir nemokama nacionalinė pagalbos linija. Organizacija padeda nusikaltimų aukoms, liudytojams ir giminaičiams juos išklausydama ir teikdama paramą bei duodama vertingų patarimų. Jei reikia, auka gali gauti paramą bendraujant su kitomis organizacijomis, kurios, pavyzdžiui, gali suteikti psichologinę pagalbą, apsaugotą būstą ar finansinę paramą. Aukos taip pat gali konsultuotis dėl baudžiamojo proceso. „Victim Support Sweden“ taip pat organizuoja savanorių paramą liudytojams, kai savanoriai teikia informaciją ir paramą teismo proceso metu.
Kontaktiniai duomenys:
0200 21 20 19
08 644 88 00
info@brottsofferjouren.se
http://www.brottsofferjouren.se/

***Föreningen anhöriga till sexuellt utnyttjade barn* (ATSUB – Seksualinę prievartą patyrusių vaikų giminaičių asociacija)**

ATSUB rengia individualias konsultacijas seksualinę prievartą patyrusių vaikų giminaičiams ir siūlo pagalbą bei paramą bendraujant su valdžios institucijomis. Asociacija taip pat organizuoja paramos grupes ir teikia pagalbą teisme.
Kontaktiniai duomenys:
08 644 21 12
info@atsub.se
http://atsub.se/

***Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter* (RFSL – Švedijos lesbiečių, gėjų, biseksualių ir translyčių asmenų teisių federacija), paramos aukoms linija**

RFSL yra ne pelno organizacija, skirta užtikrinti, kad LGBT asmenys turėtų tokias pačias teises, galimybes bei pareigas kaip ir kiti visuomenės nariai. RFSL turi paramos aukoms liniją, skirtą LGBT asmenims, patyrusiems įžeidinėjimų, grasinimų ir smurtą. Paslauga taip pat skirta giminaičiams, draugams ir žmonėms, kurie savo darbe susiduria su pažeidžiamais LGBT asmenimis. Organizacija rengia susitikimus dėl krizių, teikia informaciją apie teises, pagalbą bendraujant su valdžios institucijomis, paramą teismo procese ir apsaugotą būstą.
Kontaktiniai duomenys:
020 34 13 16
boj@rfsl.se
http://www.rfsl.se/verksamhet/brottsofferjour/

***Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige* (ROKS – Nacionalinė moterų ir jaunų moterų prieglaudų Švedijoje organizacija)**

ROKS koordinuoja vietos narių centrų veiklą ir teikia pagalbą bei apsaugotą būstą smurtą patyrusioms moterims, mergaitėms ir vaikams. Organizacija taip pat užsiima nuomonės formavimo veikla, skirta viešinti narių centrų patirtį ir taip mažinti vyrų smurtą prieš moteris.
Kontaktiniai duomenys:
08 442 99 30
info@roks.se
https://www.roks.se/

***Riksföreningen stödcentrum mot incest och andra sexuella övergrepp i barndomen* (RISE – Nacionalinis paramos aukoms, vaikystėje patyrusioms incestą ar kitokio pobūdžio seksualinę prievartą, centras)**

RISE yra ne pelno organizacija, kuri siūlo paramą suaugusiesiems, vaikystėje patyrusiems seksualinę prievartą. Asociacija turi pagalbos liniją, į kurią gali skambinti moterys, vyrai, vaikai, giminaičiai ir specialistai. RISE savo nariams taip pat siūlo įvairią veiklą, įskaitant pokalbius paramos grupėse.
Kontaktiniai duomenys:
08 696 00 95
stod@rise-sverige.se
http://rise-sverige.se/

„Terrafem“

„Terrafem“ yra ne pelno organizacija. Ji turi vienintelę visoje Švedijoje veikiančią pagalbos liniją, skirtą imigrantų kilmės moterims, tapusioms smurto aukomis. „Terrafem“ taip pat turi teisinės pagalbos liniją ir siūlo apsaugą smurtą patyrusioms moterims bei jų vaikams suteikdama apsaugotą būstą.
Kontaktiniai duomenys:
020 52 10 10
08 643 05 10
info@terrafem.org
http://www.terrafem.org/

„Unizon“

„Unizon“ atstovauja moterų prieglaudoms, jaunų moterų įgalėjimo centrams ir kitoms paramos tarnyboms, siekiančioms kurti lyčių lygybe grindžiamą visuomenę be smurto. Dalyvaujančių organizacijų veikla yra daugiausia susijusi su paramos smurtą patyrusioms moterims ir jų vaikams teikimu bei šių asmenų apsauga. Organizacijos taip pat užsiima prevencine ir rėmimo veikla su vaikais ir jaunimu, formuoja nuomonę ir skleidžia žinias.
Kontaktiniai duomenys:
08 642 64 01
info@unizon.se
http://unizon.se/

Paskutinis naujinimas: 03/09/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.